

24

Rechercheur Veldhuizen neemt hen mee naar een andere kamer. Sem gaat op de aangewezen stoel zitten, recht tegenover de rechercheur. Zijn advocaat zit naast hem en zijn vader achter hem. Het is net een film... zo onwerkelijk dat hij hier zit.

Sem kijkt om zich heen. Ook deze kamer heeft kale witte muren met een tafel en stoelen in het midden die fel beschienen worden door de lamp aan het plafond. Hier staat een kast in de hoek en hij ziet een printer staan. En alleen hoog bovenin een rechthoekig raam dat bij het grijze weer van deze januarimiddag nauwelijks licht binnenlaat. Verder niets. Of toch, ineens ziet hij een camera in de hoek van de ruimte, en die is op hem gericht. Hij voelt zich nog slapper worden dan hij al was. Ze zien hem echt als een crimineel. Dat is hij helemaal niet! Zijn vader gebruikte dat woord vanmiddag ook al, en dat past niet bij hem, hij is gewoon alleen maar Sem! Maar hij weet natuurlijk best dat hij geen klein jongetje meer is dat met zijn voetbal onder de arm sorry moet gaan zeggen tegen een boze buurman. Deze keer komt hij er niet met 'sorry' vanaf...

Veldhuizen kijkt hem aan. ‘Oké Sem, bij dit verhoor is je advocaat aanwezig, meneer Dekker. Je vader zit achter je, dus hij is er wel, maar hij mag niets zeggen. Dus ergens is hij er ook niet, maar wel als een soort steun voor jou.’

Sem kijkt over zijn schouder naar zijn vader, die een beetje hulpeloos glimlacht.

De rechercheur haalt een iPad uit zijn tas en vervolgt: ‘Ik typ alles wat jij zegt, Sem. Zeg jij “kut” of “verdomme”, dan typ ik “kut” of “verdomme”. Wat ik opschrijf heet het proces-verbaal. Daarin komt alles te staan wat jij mij vertelt, en dat gaat naar het Openbaar Ministerie om een strafmaat te kunnen bepalen. Ik stel vragen, maar je bent niet verplicht te antwoorden. Je hoeft dus geen antwoord te geven als je dat niet wil.’

Sem knikt.

‘Je wordt verdacht van medeplichtigheid aan oplichting via Marktplaats en phishing. Weet je wat dat is: oplichting?’

‘Dat je andere mensen geld afpakt,’ antwoordt Sem.

‘Wat is je eerste reactie als je hoort dat je hiervan verdacht wordt?’

‘Dat is slecht, dat moet je niet doen...’

‘En schrik je ervan?’

‘Ja, best wel.’

Veldhuizen knikt. ‘Daar gaan we het straks over hebben.’ Daarna gaat hij verder: ‘Het is vandaag donderdag 31 januari en voor mij zit Sem van Leeuwen, zestien jaar oud. Hij woont in deze stad.’ Hij kijkt Sem aan: ‘Dat klopt?’

Eerst stelt hij wat gemakkelijke vragen, terwijl zijn vingers razendsnel typen: Sems naam en leeftijd, waar hij naar

school gaat, zijn thuissituatie, zijn hobby's en vrijetijdsbesteding, zijn vrienden. Plus vragen over zijn telefoon.

'Aan wie leen jij je telefoon weleens uit?'

'Aan niemand.'

'Wie heeft toegang tot jouw telefoon?'

'Alleen ik.'

'En bij welke bank heb jij een rekening?'

Nadat Sem hierop antwoord heeft gegeven, wil de rechercheur alles weten van Sems inkomsten en uitgaven. Daarna vraagt hij: 'Wat is Marktplaats?'

'Via Marktplaats koop of verkoop je spullen.'

'Heb jij een marktplaatsaccount?' gaat de rechercheur verder. 'Weleens spullen verkocht?'

'Nee.'

Het colbert van Veldhuizen gaat uit, het is warm hier. Hij rolt de mouwen van zijn overhemd op en Sem voelt zich iets meer ontspannen. De man is vriendelijk en klinkt gelukkig niet boos of verwijtend.

'Geen marktplaatsaccount dus. En je hebt nooit spullen verkocht, zeg je. Weet je wel hoe het werkt? Stel een man plaatst een advertentie waarin hij iets te koop aanbiedt. Laten we zeggen sportschoenen of een of ander elektrisch apparaat. Hij vraagt daar € 100,- voor. Iemand heeft belangstelling, ze maken contact, en de koper betaalt € 100,-. Een of twee dagen later ontvangt hij de schoenen of het apparaat per post. Maar het kan gebeuren dat er wel betaald wordt, terwijl er nooit iets afgeleverd wordt. Omdat het nooit bestaan heeft. Dat noem je marktplaatsfraude.'

Sem kijkt hem aan. Ja, en?

Veldhuizen zegt: 'Zo iemand hebben wij hier gehad.'

Nadat hij geld heeft overgemaakt, heeft hij nooit meer iets van de verkoper vernomen. Hij heeft geen spullen ontvangen en het geld was hij kwijt. Wat is jouw bankrekeningnummer?’

Sem schrikt op van deze onverwachte vraag. ‘Dat weet ik niet uit mijn hoofd.’

‘Tja, en je telefoon ligt in de locker.’

Sem voelt een lichte misselijkheid opkomen. Het wordt serieus nu.

De rechercheur kijkt over zijn hoofd heen naar zijn vader. ‘U mag bij uitzondering iets zeggen: weet u de bankrekening van uw zoon?’

Zijn vader haalt zijn telefoon tevoorschijn en noemt de cijfers van Sems bankrekening op.

‘Klopt dat, Sem?’

‘Zal wel.’

De rechercheur knikt. ‘Precies de cijfers van het bankrekeningnummer waarnaar geld is overgemaakt na de marktplaatsdeal. Jouw bankrekeningnummer is in advertenties op Marktplaats gebruikt, met jouw naam erbij. Wat weet jij daar vanaf?’

‘Niks!’ Sem voelt zich akeliger dan hij zich ooit eerder gevoeld heeft.

‘En we hebben al zeker drie aangiftes van marktplaatsfraude waarbij het geld is overgemaakt naar het nummer dat je vader net oplas. Weet je wat phishing is?’

‘Zo ongeveer, geld stelen via een linkje.’

‘Ja, criminelen lokken je naar een valse website en daar stelen ze gegevens of geld. We hebben meldingen van phishing waarbij via bepaalde linkjes geld is overgemaakt naar

ditzelfde rekeningnummer.’ Veldhuizen kijkt op zijn iPad voor hij een paar bedragen noemt. Sem slikt en slikt, er zit hem een grote brok dwars. Zijn linkerbeen trilt zonder dat hij het kan stoppen. Wat de fok...!

‘En nu jouw verhaal.’ De rechercheur kijkt Sem weer aan. ‘Waarom heb jij je rekeningnummer uitgeleend? Hoe kwam je in contact met die mensen? Wat weet je van hen? Waar trof je ze? Hoe ziet die Leroy eruit?’

Vraag voor vraag, stap voor stap gaan ze de momenten langs waarop Sem voor hen ‘werkte’, zoals Veldhuizen dit noemt.

‘Wat heb je eraan verdiend?’

‘Honderdvijftig euro.’

‘Wat heb je daarmee gedaan?’

Sem haalt zijn schouders op. Het doet nog steeds pijn en met tegenzin geeft hij toe: ‘Vuurwerk gekocht en een hoody. Maar vanaf het moment dat ik mijn pas had gegeven, lieten ze niets voor mij staan.’

‘We proberen het hele netwerk in beeld te krijgen,’ zegt de rechercheur die alles wil weten van Calvin en Leroy. Alleen kan Sem hem zo weinig vertellen.

‘Dat past in het beeld,’ stelt de man vast. ‘Hé, en welke andere taak had je naast je pas en rekening uitlenen?’

‘Geen.’

‘Welke personen heb je ontmoet die erbij zouden kunnen horen?’

‘Niemand. Ik zag alleen die Leroy.’

‘Ik heb toestemming van de Officier van Justitie om je telefoon hier te houden en uit te lezen om te kijken of je mogelijk foto’s of contacten in dit verband voor ons verzwijgt.

Dat betekent dat je je telefoon straks niet terugkrijgt.'

Ook dat nog. Zonder telefoon naar huis.

'Weet je wat een geldezel is?' is de volgende vraag. 'Wel eens van gehoord?'

Sem schudt zijn hoofd. 'Nee.'

'Dat ben jij. Jij hebt je rekening beschikbaar gesteld. Bij de politie noemen we jongens als jij money mules. In het Nederlands: "geldezels".'